

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

22 вересня 2016 р. № 77-р/к

Справа № 3/03-21-16

м. Харків

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання третього відділу досліджень і розслідувань від 07.09.2016 № 325 про попередні висновки у справі № 3/03-21-16, розпочатої за ознаками вчинення ПОКОТИЛІВСЬКОЮ СЕЛИЩНОЮ РАДОЮ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (надалі – Селищна рада) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, та матеріали цієї справи,

ВСТАНОВИЛА:

В ході дослідження ринку ритуальних послуг в межах смт Покотилівка Харківського району Харківської області, на підставі подання третього відділу досліджень і розслідувань від 03.02.2016 № 50 за ознаками вчинення Селищною радою порушення законодавства про захист економічної конкуренції адміністративною колегією Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України прийнято розпорядження від 04.02.2016 № 23-рп/к про початок розгляду справи № 3/03-21-16 (надалі – Справа).

Бездіяльність Селищної ради, яка полягає у нездійсненні організації надання ритуальних послуг на території смт Покотилівка Харківського району Харківської області фактично призвела до недопущення конкуренції на ринку ритуальних послуг в межах цього населеного пункту.

В результаті збирання і аналізу доказів, з'ясування дійсних обставин Справи встановлено наступне.

Селищна рада є виборним представницьким органом місцевого самоврядування, зареєстрована Харківською районною державною адміністрацією Харківської області 26.02.1999 за № 14711200000001041. Місцезнаходження: 62458, Харківська обл., Харківський р-н., смт Покотилівка, вул. Інтернаціональна, б. 3. Ідентифікаційний код – 04396733.

У розумінні статті 140 Конституції України та статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Селищна рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідні територіальні громади та здійснює від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про поховання та похоронну справу» поховання – діяльність відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у межах повноважень, визначених цим законом, а також суб'єктів господарювання, спрямована на:

- забезпечення належного ставлення до тіла (останків, праху) померлого;

- забезпечення права громадян на захоронення їхнього тіла відповідно до їх волевиявлення, якщо таке є;
- створення та експлуатацію об'єктів, призначених для поховання, утримання і збереження місць поховань;
- організацію і проведення поховань померлих та/або загиблих (надалі – померлих);
- надання ритуальних послуг, реалізацію предметів ритуальної належності.

Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» організація діяльності в галузі поховання померлих здійснюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері житлово-комунальної політики України, іншими центральними органами виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами.

Відповідно до частини п'ятої статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції:

- вирішують відповідно до закону питання про відведення земельних ділянок для організації місць поховання;
- забезпечують будівництво, утримання в належному стані та охорону місць поховання;
- створюють ритуальні служби;
- вирішують питання про надання за рахунок коштів місцевих бюджетів ритуальних послуг у зв'язку з похованням самотніх громадян, ветеранів війни та праці, а також інших категорій малозабезпечених громадян; про надання допомоги на поховання померлих громадян в інших випадках, передбачених Законом;
- здійснюють інші повноваження, передбачені цим та іншими законами.

Статтею 10 Закону України «Про поховання та похоронну справу», а також пунктом 4 Необхідного мінімального переліку вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, затвердженого Наказом Держжитлокомунгоспу України від 19.11.2003 № 193, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 08.09.2004 за № 1112/9711 (надалі – Необхідний мінімальний перелік вимог), передбачено, що надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, здійснюється ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності.

Відповідно до статті 12 Закону України «Про поховання та похоронну справу» особа, яка зобов'язалася поховати померлого, на підставі свідоцтва про смерть звертається згідно із статтею 8 цього Закону до сільського голови або ритуальної служби з приводу укладення відповідного договору-замовлення на організацію та проведення поховання. Ця особа має право вибирати виконавців послуг серед суб'єктів господарської діяльності, які уклали договори із сільським головою або ритуальною службою про надання цих послуг.

До Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, затвердженого Наказом Держжитлокомунгоспу України від 14.11.2003 № 193, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 08.09.2004 за № 1111/9710 (надалі – Необхідний мінімальний перелік окремих видів ритуальних послуг), належать:

- Оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання.
- Оформлення свідоцтва про поховання.
- Копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).

- Монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації під поховання в існуючу могилу.
- Кремація тіл померлих.
- Поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю.
- Зберігання урн з прахом померлих у крематорії.
- Організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України.
- Запаювання оцинкованої труни.
- Замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу.

Таким чином, ритуальні послуги згідно з Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг надаються або безпосередньо ритуальною службою відповідної територіальної громади, або суб'єктами господарювання, що уклали договір про надання ритуальних послуг з ритуальною службою або сільським головою.

Отже, згідно з нормами чинного законодавства органи місцевого самоврядування зобов'язані забезпечити виконання вимог законодавства щодо організації поховань та похоронної справи, що включає у себе забезпечення надання населенню ритуальних послуг відповідно до Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг.

Організація надання ритуальних послуг органами місцевого самоврядування, з метою уникнення ущемлень прав споживачів, а також підтримки у належному стані благоустрою відповідної територіальної громади, здійснюється зокрема шляхом створення спеціалізованих комунальних підприємств з надання ритуальних послуг – ритуальних служб або шляхом укладення договорів про надання послуг з суб'єктами господарювання, що діють на цьому ринку.

В ході розгляду Справи встановлено, що Селищна рада не вжила заходів, спрямованих на організацію надання ритуальних послуг.

Селищна рада листом від 03.11.2015 № 254/02-21/1 (вх. від 11.11.2015 № 4729) повідомила, що на території населеного пункту с. Покотилівка Харківського району Харківської області не створена (визначена) ритуальна служба.

Отже, за наявною у територіального відділення інформацією Селищною радою не створена (не визначена) ритуальна служба, що уніможливило створення конкурентного середовища на території населеного пункту с. Покотилівка Харківського району Харківської області.

Таким чином, Селищна рада не вжила заходів, спрямованих на організацію надання ритуальних послуг.

Відповідно до першої та другої частин статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Бездіяльність Селищної ради в частині організації надання ритуальних послуг не дозволяє утворити ринок ритуальних послуг та запровадити конкурсні засади діяльності на ньому.

В таких умовах споживачі ритуальних послуг на території населеного с. Покотилівка Харківського району Харківської області не мають можливості реалізувати право на укладання договорів замовлення на організацію та проведення поховання та обрання надавача таких послуг, що призводить до ущемлення їх інтересів.

Крім того, внаслідок не запровадження конкурентних засад на ринках ритуальних послуг Селищна рада уникає виконання:

- пункту 5 частини п'ятої статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу»

щодо здійснення контролю за дотриманням законодавства стосовно захисту прав споживачів в частині надання суб'єктам господарювання ритуальних послуг та реалізацією ними предметів ритуальної належності;

- частини першої статті 10 Закону України «Про поховання та похоронну справу» щодо встановлення вартості ритуальних послуг відповідно до Необхідного мінімального переліка окремих видів ритуальних послуг.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Бездіяльність Селищної ради фактично призвела до недопущення конкуренції на ринку ритуальних послуг на території смт Покотилівка Харківського району Харківської області.

Відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органами місцевого самоврядування забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Отже, бездіяльність Селищної ради, яка полягає у нездійсненні організації надання ритуальних послуг на території смт Покотилівка Харківського району Харківської області, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції на ринку ритуальних послуг.

Порушення не припинено.

На подання про попередні висновки у Справі Селищна рада заперечень та зауважень не надала.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 50, 52 Закону України "Про захист економічної конкуренції", пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.09.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що **ПОКОТИЛІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**, не здійснивши організацію надання ритуальних послуг на території смт Покотилівка Харківського району Харківської області, вчинила порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції на ринку ритуальних послуг.

2. Зобов'язати **ПОКОТИЛІВСЬКУ СЕЛИЩНУ РАДУ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ** припинити порушення, вказане у пункті 1 цього рішення, шляхом створення (визначення) ритуальної служби та надати підтверджуючі документи до Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України в 3-х місячний строк з дня отримання рішення у Справі.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» заявник, відповідач, третя особа мають право оскаржити рішення органів Антимонопольного комітету України повністю або частково до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення. Цей строк не може бути відновлено.

Голова колегії

Н.В. Фастова